TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2007 m. liepos 18 d.*

Byloje C-213/06 P

dėl 2006 m. gegužės 8 d. pagal Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Europos rekonstrukcijos agentūra (ERA), atstovaujama advokatų S. Orlandi ir J.-N. Louis, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

apeliantė,

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

Georgios Karatzoglou, buvusiam Europos rekonstrukcijos agentūros laikinajam tarnautojui, gyvenančiam Ioannina (Graikija), atstovaujamam *dikigoros* S. Pappas,

atsakovui pirmojoje instancijoje,

* Proceso kalba: anglų.

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas P. Jann, teisėjai R. Schintgen, A. Tizzano (pranešėjas), A. Borg Barthet ir E. Levits,

generalinis advokatas D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kancleris R. Grass,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2007 m. gegužės 10 d. posėdžiui,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Apeliaciniu skundu Europos rekonstrukcijos agentūra (toliau – ERA) prašo panaikinti 2006 m. vasario 23 d. Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Karatzoglou prieš ERA* (T-471/04, Rink. VT p. I-A-2-35 ir II-A-2-157, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo šis teismas panaikino jos 2004 m. vasario 26 d. Sprendimą, nutraukiantį G. Karatzoglou darbo sutartį (toliau – ginčijamas sprendimas).

Teisinis pagrindas

2 ERA buvo įsteigta 1999 m. lapkričio 15 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2454/1999, iš dalies keičiančiu Reglamentą (EB) Nr. 1628/96 dėl pagalbos Bosnijai ir Hercegovinai, Kroatijai, Jugoslavijos Federacinei Respublikai ir Buvusiajai Jugoslavijos Respublikai Makedonijai (OL L 299, p. 1). (Neoficialus vertimas)

3 Pagal Reglamento 2454/1999 devynioliktą konstatuojamąją dalį ERA buvo įsteigta minėtų valstybių rekonstrukcijos poreikiams ir, įgyvendinus šį tikslą, bus siūloma ją likviduoti.

4 ERA veiklos nuostatos įtvirtintos 2000 m. gruodžio 5 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2667/2000 dėl Europos rekonstrukcijos agentūros (OL L 306, p. 7). Šis reglamentas buvo kelis kartus iš dalies pakeistas, paskutinį kartą – 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1756/2006 (OL L 332, p. 18, toliau – Reglamentas Nr. 2667/2000), kuris, be kita ko, pratęsė ERA įgaliojimus iki 2008 m. gruodžio 31 dienos.

5 Pagal Reglamento Nr. 2667/2000 10 straipsnį:

„(ERA) personalas laikosi Europos Bendrijų pareigūnams ir kitiems tarnautojams taikomų taisyklių ir nuostatų <...>.

(ERA) personalą sudaro griežtai ribotas oficialiai paskirtų ar Komisijos arba valstybių narių komandiruotų vykdyti valdymo užduotis pareigūnų skaičius. Likusią personalo dalį sudaro kiti griežtai ribotam laikotarpiui (ERA) įdarbinti darbuotojai."

6 Iki 2004 m. balandžio 30 d. galiojusios 1968 m. vasario 29 d. Tarybos reglamento (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68, nustatančio Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų Europos Bendrijų tarnautojų įdarbinimo sąlygas bei Komisijos pareigūnams laikinai taikomas specialias priemones (OL L 56, p. 1), redakcijos 2 ir 3 straipsniai nustatė Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatus (toliau – PTN) ir kitų Europos Bendrijų tarnautojų įdarbinimo sąlygas (toliau – KTĮS).

7 Faktinėmis bylos aplinkybėmis galiojusios KTĮS redakcijos II antraštinės dalies 9 skyrių „Darbo sutarties nutraukimas" sudarė 47–50 straipsniai, kur numatyti įvairūs laikinojo tarnautojo darbo sutarties nutraukimo atvejai.

8 KTĮS 47 straipsnio 2 dalies a punktas nustatė, kad neterminuotos darbo sutarties atveju laikinojo tarnautojo darbo sutartis pasibaigia, kai „baigiasi sutartyje apibrėžtas įspėjimo laikotarpis".

Faktinės bylos aplinkybės

9 Pagal G. Karatzoglou tarnybos sutarties (toliau – sutartis) 4 straipsnį nuo 2001 m. lapkričio 7 d. ERA jį įdarbino laikinuoju tarnautoju 18 mėnesių laikotarpiui.

10 Sutarties 5 straipsnio b punkte numatyta:

„Šią sutartį institucija arba personalo narys gali nutraukti bet kuriuo (KTĮS) 47–50 straipsniuose nurodytu pagrindu pagal šiuose straipsniuose numatytas sąlygas <...>."

11 Pradinės 18 mėnesių laikotarpio darbo sutarties pabaigoje šalys susitarė tęsti sutartinius santykius pagal neterminuotą tarnybos sutartį. Todėl 2003 m. gegužės 7 d. priedu (toliau – priedas) jos pakeitė pradinę tarnybos sutartį.

12 Priedu iš dalies pakeistas 4 sutarties straipsnyje numatyta:

„Sutartis sudaryta neterminuotam laikotarpiui. Tačiau ji negali galioti ilgiau, nei veiks (ERA).

(ERA) pasilieka teisę nutraukti sutartį prieš (ERA) veikimo pabaigą gerokai sumažėjus jos veiklai arba šią nutraukus."

13 Pagal priedą visi kiti pradinės sutarties straipsniai, įskaitant 5 straipsnį, liko nepakitę.

14 2004 m. vasario 26 d. laišku ERA direktorius pranešė G. Karatzoglou apie sutarties nutraukimą, nurodydamas:

„Apgailestaudamas Jums pranešu, kad buvo nuspęsta nutraukti Jūsų tarnybos sutartį su (ERA). Pagal (KTĮS) 47 straipsnio 2 dalį ir Jūsų tarnybos sutarties 5 straipsnio b punkto antrąją pastraipą įspėjimo laikotarpis yra trys mėnesiai, pradedant skaičiuoti nuo 2004 m. vasario 27 dienos."

15 2004 m. gegužės 27 d. G. Karatzoglou, remdamasis PTN 90 straipsniu, dėl ginčijamo sprendimo pateikė skundą. ERA neatsakė į skundą per PTN numatytą keturių mėnesių laikotarpį, o tai reiškė, kad skundas buvo implicitiškai atmestas.

Ieškinys Pirmosios instancijos teisme ir skundžiamas sprendimas

16 G. Karatzoglou pareiškė šį ieškinį prašydamas panaikinti ginčijamą sprendimą, kurį Pirmosios instancijos teismo kanceliarija gavo 2004 m. gruodžio 6 dieną.

17 Šis ieškinys pagrįstas penkiais pagrindais, susijusiais su:

— pareigos motyvuoti pažeidimu,

— teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu,

— KTĮS 47 straipsnio dėl įspėjimo laikotarpio pažeidimu,

— piktnaudžiavimu įgaliojimais ir

— gero administravimo principo pažeidimu.

18 Pirmosios instancijos teismas išnagrinėjo antrąjį ieškovo nurodytą pagrindą dėl teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimo. Savo sprendimo 33 ir 34 punktuose jis pakartojo Bendrijos teismų praktiką, pagal kurią teisėtų lūkesčių apsaugos principu gali remtis kiekvienas asmuo, esantis tokioje padėtyje, iš kurios matyti, jog Bendrijos institucijos administracija, suteikdama jam tikslias garantijas, sukėlė pagrįstų lūkesčių. Šios garantijos bet kuriuo atveju turi būti suderintos su PTN nuostatomis.

19 Atsižvelgdamas į šį principą, Pirmosios instancijos teismas nagrinėjo, ar priedu iš dalies pakeistas sutarties 4 straipsnis suteikė G. Karatzoglou teisėtą garantiją, kad jo sutartis bus nutraukta tik prieš (ERA) veikimo pabaigą gerokai sumažėjus jos veiklai arba šią nutraukus.

20 Skundžiamo sprendimo 36 ir 37 punktuose Pirmosios instancijos teismas pripažino, kad priedu pakeistas sutarties 4 straipsnis „sukūrė dviprasmišką situaciją sutarties turinio atžvilgiu“. Iš tikrųjų, viena vertus, nepakeistame sutarties 5 straipsnyje vis dar buvo nuoroda į KTĮS 47–50 straipsniuose numatytas darbo sutarties nutraukimo taisykles, leidžiančias ERA, be kita ko, nemotyvuojant nutraukti laikinojo darbuotojo tarnybos sutartį. Tačiau, antra vertus, Pirmosios instancijos teismo nuomone, šio 4 straipsnio papildymas antrąja pastraipa galėjo „ieškovui sukelti įspūdį, kad ERA savo teisę nutraukti sutartį apribojo tais atvejais, kai prieš (ERA) veikimo pabaigą gerokai sumažėja jos veikla arba ji nutraukiama“.

21 Taigi skundžiamo sprendimo 38 ir 39 punktuose Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad G. Karatzoglou galėjo manyti, jog priedu iš dalies pakeisto 4 sutarties straipsnio tikslas buvo iš anksto nurodyti galimo vėlesnio nutraukimo motyvą – t. y. prieš (ERA) veikimo pabaigą gerokai sumažėjusi jos veikla arba šios nutraukimas – vadinasi, pagal priedu iš dalies pakeistos sutarties tvarką minėtos sutarties 5 straipsnio b punktas galėjo būti taikomas tik iš dalies. Be to, jis manė, kad G. Karatzoglou galėjo tikėtis, jog netikslios darbo sutarties nuostatos būtų aiškinamos silpnesnės sutarties šalies naudai.

22 Iš to Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 41–45 punktuose padarė išvadą, kad „taip ieškovui suteiktas tikėjimas" turi būti vertinamas kaip teisėtas, be kita ko, atsižvelgiant į tai, kad KTĮS nuostatos nedraudė ERA sutartinėmis nuostatomis apriboti savo teisės nutraukti tarnybos sutartį.

23 Pripažinęs, kad antrasis ieškinio pagrindas yra pagrįstas, Pirmosios instancijos teismas, nenagrinėjęs kitų ieškinio pagrindų, panaikino ginčijamą spendimą.

Šalių reikalavimai Teisingumo Teisme

24 ERA Teisingumo Teismo prašo:

— panaikinti skundžiamą sprendimą,

— priimant galutinį sprendimą, atmesti G. Karatzoglou pareikštą ieškinį ir

— priteisti iš G. Karatzoglou bylinėjimosi išlaidas abiejose instancijose.

25 G. Karatzoglou Teisingumo Teismo prašo:

— atmesti apeliacinį skundą kaip nepriimtiną arba, nepatenkinus pirmojo reikalavimo – kaip nepagrįstą ir

— priteisti iš ERA bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo priimtinumo

26 G. Karatzoglou nurodo, kad apeliacinis skundas nepriimtinas dėl to, jog buvo per vėlai pateiktas. Jo nuomone, Teisingumo Teismo nuostatų 56 straipsnyje numatytas dviejų mėnesių terminas pasibaigė 2006 m. gegužės 8 d., o apeliacinis skundas buvo pateiktas to paties mėnesio 9 dieną.

27 Vis dėlto reikia konstatuoti, kad apeliacinis skundas buvo pateiktas faksu 2006 m. gegužės 8 d., t. y. per Teisingumo Teismo nuostatų minėtame 56 straipsnyje numatytą dviejų mėnesių terminą. G. Karatzoglou nurodyta data yra procesą pradedančio dokumento originalo pateikimo data.

28 Teisingumo Teismo procedūros reglamento 37 straipsnio 6 dalis numato, kad „nustatytų procesinių terminų atžvilgiu pateikimo diena laikoma ta diena, kai pasirašyto procesinio dokumento originalo kopija <...> gaunama Teismo kancelia-

rijoje telefaksu arba kita Teismo turima techninė ryšio priemone, jeigu ne vėliau kaip per dešimt dienų po to Teismo kanceliarijai pateikiamas pasirašytas procesinio dokumento originalas <...>".

29 Todėl reikia konstatuoti, kad šia nuostata reikalaujama sąlyga šiuo atveju buvo patenkinta. Taigi apeliacinis skundas turi būti pripažintas priimtinu.

Dėl apeliacinio skundo

30 Savo apeliaciniame skunde ERA kaltina Pirmosios instancijos teismą tuo, jog šis padarė įvairių teisės klaidų. Iš esmės kaip pirmąjį pagrindą ji nurodo tai, jog Pirmosios instancijos teismas akivaizdžiai priešingai šalių valiai aiškino sutarties sąlygų prasmę; antruoju pagrindu ji tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismas suklydo nuspręsdamas, jog buvo pažeistas teisėtų lūkesčių apsaugos principas.

31 Antruoju pagrindu, kurį reikia nagrinėti pirmiausia, ERA būtent tvirtina, kad Bendrijos teismų praktikoje nustatytos sąlygos, kuriomis leidžiama remtis dėl teisėtų lūkesčių apsaugos principo, nėra įvykdomos šioje byloje. Iš tikrųjų, remdamasi nusistovėjusia Pirmosios instancijos teismo praktika (žr. 2002 m. lapkričio 7 d. Sprendimo *G. prieš Komisiją*, T-199/01, Rink. VT, p. I-A-217 ir II-1085, 38 punktą), ERA teigia, kad jokia „tiksli, besąlygiška ir suderinta garantija" negali išplaukti iš tokių prieštaringų teiginių, kokie yra sutartyje. Be to, G. Karatzoglou tariamai suteiktos garantijos nesuderinamos su ERA taikomomis normomis, būtent Reglamento Nr. 2454/1999 23 straipsniu, įpareigojančiu įdarbinti tarnautojus tik griežtai jos poreikių apribotam laikotarpiui.

32 G. Karatzoglou atsikerta, jog Pirmosios instancijos teismas teisingai manė, kad jam buvo suteiktos pakankamai tikslios, besąlygiškos ir suderintos garantijos dėl tarnybos sutarties nutraukimo pagrindų apribojimo. ERA nepasitenkino vien abstrakčių garantijų suteikimu, o sudarė su juo sutarties priedą tam, kad pakeistų teisines įdarbinimo sąlygas. Be to, teisėti lūkesčiai, kuriais remiasi G. Karatzoglou, yra visiškai suderinami su taikoma teise, nes jokia KTĮS nuostata nedraudžia kompetentingai institucijai sutartinėmis nuostatomis apriboti savo teisės nutraukti darbo sutartį.

33 Šiuo atžvilgiu pirmiausia reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką teisėtų lūkesčių apsaugos principas yra vienas iš pagrindinių Bendrijos principų (žr., be kita ko, 1981 m. gegužės 5 d. Sprendimo *Dürbeck*, 112/80, Rink. p. 1095, 48 punktą). Taip pat iš teismų praktikos išplaukia, kad kiekvienas asmuo turi teisę remtis šiuo principu, kai jis yra situacijoje, leidžiančioje manyti, jog Bendrijos institucijos administracija, suteikdama tikslias garantijas, sukėlė pagrįstų lūkesčių (1987 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Delauche prieš Komisiją*, 111/86, Rink. p. 5345, 24 punktas; 2000 m. gegužės 25 d. Sprendimo *Kögler prieš Teisingumo Teismą*, C-82/98 P, Rink. p. I-3855, 33 punktas; taip pat 2006 m. birželio 22 d. Sprendimų *Belgija ir Forum 187 prieš Komisiją*, C-182/03 ir C-217/03, Rink. p. I-5479, 147 punktas). Be to suteiktos garantijos turi būti suderinamos su taikytinomis normomis (šiuo klausimu žr. 1985 m. birželio 20 d. Sprendimo *Pauvert prieš Audito Rūmus*, 228/84, Rink. p. 1969, 14 ir 15 punktus; taip pat 1986 m. vasario 6 d. Sprendimo *Vlachou prieš Audito Rūmus*, 162/84, Rink. p. 481, 6 punktą).

34 Taigi reikia pažymėti, kad nors Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 33 ir 34 punktuose teisingai priminė šią teismo praktiką, joje apibrėžtus kriterijus šioje byloje jis taikė neteisingai.

35 Konkrečiai kalbant, reikia konstatuoti, kad iš minėto sprendimo matyti, jog G. Karatzoglou nebuvo suteikta jokia „tiksli garantija“, kuri sukeltų kokių nors teisėtų lūkesčių dėl suinteresuotojo asmens tarnybos sutarties trukmės.

36 Iš tikrųjų Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 36 punkte pažymėjo, kad „priedu pakeistas pradinės sutarties 4 straipsnis <...> sukūrė dviprasmišką situaciją sutarties turinio atžvilgiu“. Minėto sprendimo 37 punkte jis paaiškino, kad „jeigu 4 straipsnis nebūtų papildytas antrąja pastraipa, ERA būtų neginčijamai turėjusi teisę nutraukti (G. Karatzoglou) sutartį dėl vieno iš KTĮS 47–50 straipsniuose nurodytų pagrindų su sąlyga, jog bus laikomasi šiuose straipsniuose nustatytų sąlygų, kaip numatyta pradinės sutarties 5 straipsnio b punkte. Tačiau 4 a straipsnio papildymas antrąja pastraipa ieškovui galėjo sukelti įspūdį, kad ERA apribojo savo teisę nutraukti sutartį tais atvejais, kai prieš ERA veikimo pabaigą gerokai sumažėja jos veikla arba ši buvo nutraukta“.

37 Iš to, kas išdėstyta, išplaukia, kad Pirmosios instancijos teismas pats pripažino, jog G. Karatzoglou iš sutarties kylanti situacija buvo bent jau neaiški.

38 Taigi, priešingai Pirmosios instancijos teismo išvadoms, pateiktoms skundžiamo sprendimo 38–40 punktuose, toks dviprasmiškumas negali būti „tikslių garantijų“ pagrindas. Iš tikrųjų naujasis 4 sutarties straipsnis galėjo būti aiškinamas ir G. Karatzoglou, ir ERA nurodyta prasme (šiuo atžvilgiu žr. minėto sprendimo *Kögler prieš Teisingumo Teismą* 34 punktą).

39 Be to, reikia pažymėti, kad iš skundžiamo sprendimo neišplaukia jokia kita aplinkybė, galinti G. Karatzoglou įtikinti dėl jo sutarties trukmės. Iš tikrųjų Pirmosios instancijos teismo išvada dėl tokių garantijų buvimo grindžiama tik iš sutarties kylančia situacija, atsiradusia pakeitus G. Karatzoglou pradinės sutarties 4 straipsnį.

40 Taip pat šiuo atžvilgiu negalima remtis Pirmosios instancijos teismo skundžiamo sprendimo 39 punkte nurodytu principu, pagal kurį silpnesnioji darbo sutarties šalis gali tikėtis, kad netikslios minėtos sutarties nuostatos būtų aiškinamos jos naudai.

41 Iš tikrųjų pakanka pažymėti, jog tai, kad G. Karatzoglou gali būti vertinamas kaip silpnesnioji sutarties šalis, neturi jokios įtakos konstatavimui, jog šiuo atveju Bendrijos institucijos administracija nesuteikė jokių tikslių garantijų. Argumentai, susiję su iš sutarties kylančia G. Karatzoglou situacija jo darbdavio atžvilgiu, negali atsverti to, kad neįvykdyta viena iš būtinų sąlygų siekiant įrodyti, jog buvo teisėtų lūkesčių.

42 Iš to išplaukia, kad šioje byloje nebuvo patenkintos sąlygos, reikalingos tam, kad būtų galima daryti išvadą, jog buvo pažeistas teisėtų lūkesčių apsaugos principas.

43 Taigi Pirmosios instancijos teismas padarė teisės klaidą manydamas, jog ginčijamas sprendimas pažeidė G. Karatzoglou teisėtus lūkesčius, kad jo sutartis bus nutraukta tik tokiu atveju, kai prieš ERA veikimo pabaigą gerokai sumažės jos veikla arba ši bus nutraukta.

44 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia pritarti antrajam apeliacinio skundo pagrindui.

45 Nesant reikalo nagrinėti kitų kaltinimų, kuriais grindžiamas apeliacinis skundas, reikia panaikinti skundžiamą sprendimą.

Dėl bylos grąžinimo Pirmosios instancijos teismui

46 Remdamasis Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmąja pastraipa, Teisingumo Teismas, panaikinęs Pirmosios instancijos teismo sprendimą, gali pats priimti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti, arba grąžinti bylą Pirmosios instancijos teismui.

47 Atsižvelgiant į tai, kad Pirmosios instancijos teismas nagrinėjo tik vieną iš penkių G. Karatzoglou nurodytų ieškinio pagrindų, Teisingumo Teismas mano, kad jis negali išspręsti bylos. Todėl bylą reikia grąžinti Pirmosios instancijos teismui, kad pastarasis priimtų sprendimą dėl suinteresuotojo asmens reikalavimų panaikinti ginčijamą sprendimą ir atidėti bylinėjimosi išlaidų klausimo nagrinėjimą.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. **Panaikinti 2006 m. vasario 23 d. Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Karatzoglou prieš ERA* (T-471/04).**

2. **Grąžinti bylą Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismui, kad šis priimtų sprendimą dėl G. Karatzoglou reikalavimų panaikinti 2004 m. vasario 26 d. Europos rekonstrukcijos agentūros (ERA) sprendimą, kuriuo nutraukiama jo darbo sutartis.**

3. **Atidėti bylinėjimosi išlaidų klausimo nagrinėjimą.**

Parašai.